

Kärpänen

Pyrähdyksiä Espoon kuvataidekouluissa

Sisällys

- 9 Alkusanat: **Kärpänen pyrähtelee**
- 11 In english: **The Fly**
- 12 Eeva-Liisa Seinälä: **Linnunpesä**
- 17 Hannele Jääskeläinen: **Ystävyyden väri ja muoto**
- 22 Anne Ovaska: **Kylmää ja lämmintä**
- 26 Eeva Andersson: **Majolikatekniikalla
koristellut punasaviruukut**
- 30 Elisse Heinimaa: **Värikkäitä pelipaitoja**
- 34 Heta Boman: **Rantaelämää**
- 38 Magnus Zweygberg: **Hei kattokaa se lentää!**
- 42 Martti Sirola: **Minikino**
- 44 Alekski Tolonen: **Levynkannet**
- 48 Sinikka Ratia: **Kilpikonnän, sammakon,
liskon tai käärmeen näkökulma**
- 54 Pekka Barman: **Esittävästä abstraktiin**
- 58 Soile Kinnunen: **Tila itselle/hänelle**
- 64 Marjatta Kekki: **Käyttöesineestä taideteokseksi**
- 68 Sari Bremer: **Sokeriakvatinta**
- 74 Hanna Timonen: **Valopiirros**
- 77 Hanna Kurkela: **Valtameri**
- 82 Helena Hyyryläinen: **Kuviollisia pintoja**
- 93 Saga Heino: **Aikamatka – ihminen ja liike**
- 97 Vesa Hjort: **Tummien ja vaaleiden pintojen leikkiä**
- 100 Hanna Ojamo: **Animoitu scifi-minimaailma**
- 104 Hillevi Vähälä-Aranko: **Mitä maalaisin?**
- 108 Mari Järvinen: **Kutsurumpu punasavesta**
- 113 Laura Kärki: **Näkymää puutarhasta**
- 120 Paula Martikainen: **Hyvä ja paha
– taruolento Minotaurus**
- 124 Minttu Hyytiäinen: **Savitarina**
- 130 Maarit Myllynen: **Kalajärven kalaparvet**
- 134 Päivi Sarakorpi: **Joutsenet**
- 138 Leena Rantanen: **Kaduilla ja kujilla**
- 142 Riku Mäkinen: **Espo**
- 146 Elisa Rovamo: **Toistoa, liikettä ja Andyn tyyliin**
- 151 **Tietoa kirjoittajista**

Linnunpesä

Kesän värit, äänet, tuoksut ja tunnelmat tulvahtavat mieleen, kun harmaana talvipäivänä kuunnellaan luokassa silmät kiinni mustarastaa laulua. Minkä näköinen lintu mestarilaulaja mahtaa olla? Kuka tuntee satakielen, talitiaisen, riekon tai naakan? Kaikki taitavat tietää pingviinin.

Tehdään savesta lintu. Linnun ei tarvitse olla todellisuudessa olemassa oleva laji, se voi olla mielikuvituslintu. Mietitään, millaiseen asentoon savilinnun voisi laittaa, etteivät sen ohuet jalat katkeaisi. Pitäisikö sen levätä, hautoa, olla lentoon nousemassa tai laskeutumassa pesään? Linnun höyhenpeite toteutetaan rikkomalla pintaa muovailupuikoilla tai lisäämällä pieniä savipaloja. Valmiit linnut jätetään kuivumaan ja odotamaan polttamista keramiikkauunissa.

”Kai me tehdään linnuille pesät?” lapset ovat kyselleet savella työskennellessään. Mietitään, miksi eläimet rakentavat pesiä? Suojautuakseen esimerkiksi kuumalta, kylmältä, tuulelta tai sateelta. Pedot voivat olla uhka. Niitä vastaan lintujen pitää suojella munia ja pieniä poikasiaan. Monet pikkulinnut piilottavatkin pesänsä ympäröivän kasvillisuuden sekaan.

Lintujen pesät voivat olla monenmuotoisia ja -kokoisia: ne saattavat olla kupumaisia, pallomaisia, ulokeita (kuten räystäspääskyn savesta ja oljesta muovailtu pesä), maljamaisia. Kutojalintuyhdyskunnan pesä muistuttaa puuhun tehtyä kerrostaloa.

Rakennusmateriaaleina käytetään ympäristöstä löytyviä oksia, risuja, heinää, lehtiä, savea, mutaa. Linnun liikkuvaan päähän kiinnittynyt kapea nokka on hyvä työkalu. Sillä voi tehdä täsmällisiä liikkeitä. Esimerkiksi heinästä pesänsä rakentavat linnut osaavat kietoa, vääntää, punoa ja solmia materiaalia nokallaan.

Piirretään pesäsuunnitelmat paperille. Materiaalinamme on rottinki. Kostutettuna se on mukavan taipuisaa ja pitkistä nauhoista voi punoa monenlaisia muotoja ja rakenteita. Nauhoja voi sitoa kalalangalla yhteen.

Ikäryhmä:

noin 8-vuotiaat

Materiaalit ja välineet:

Materiaaleja voi muunnella: selluvilla-liisteriseoksella päällystetystä ilmapallosta saa kupumaisia pesiä, laudasta voi sahata ja rakentaa pesän, savea ja kasvikuitua voi myös käyttää materiaaleina. Lintuun tarvitaan savea ja muovailupuikot. Lähdekirjallisuutena voi käyttää Juhani Pallasmaan Eläinten arkkitehtuuri -kirjaa (Suomen rakennustaiteen museo).

Niintä käytetään lisämateriaalina.

Poltetut savilinnut nököttävät pöydillä, pesänrakennustyömaalla. Välillä pitää kokeilla mahduttavtko ne pesiin. Pohjia pitää vähän vahvistaa, etteivät linnut putoaisi pesistään. Mietitään, pitäisikö tehdä jonkinlainen kattorakennelma? Muutamat toteuttavat sellaisen.

Pesistä tulee erimuotoisia ja -kokoisia. Halukkaat voivat maalata omansa rasvattomasta maidosta ja Stocmar-väreistä tehdyillä sekoituksilla. Meriheinää, villaa ja höyheniä käytetään pesien pehmikkeiksi. Kuvat Australiassa ja Uudessa-Guineassa elävien lavastajalintujen pesien koristelusta kiinnostavat. Vaatimattoman näköiset linnut saattavat tehdä suuria ja värikkäitä rakennelmia käyttäen hedelmiä, kukkia, sulkia hyönteisten toukkia, lehtiä ja sammalta materiaaleina.

Lapset nostavat varoen linnut tekemiinsä pesiin. Asetellaan pehmusteita. Jollakin on pesässä kolme pientä munaa. ■

